

DOKTORA YETERLİK SINAVI DARALTI MIŞ GÜNCEL (2024) SORU HAVUZU

Sistemati k Felsefe ve Mantık Ana Bilim Dalı Soruları

1. Locke'un "nitelikler" konusundaki yaklaşımına ilişkin Berkeley'in eleştirisini özetleyin.
2. W. V. O. Quine'in analitiklik-sentetiklik ayrımı ile indirgemeciliğe yönelik eleştirilerinin ne olduğunu açıklayıp analitik felsefenin tarihi göz önünde bulundurulduğunda bu eleştirilerin önemini tartışınız.
3. Bilginin ve gerekçelendirmenin yapısı sorunu çerçevesinde temelci, bağdaşımci ve sonsuzcu yaklaşımlar hakkında, bu yaklaşımların alt türlerini, savunucularını, onları destekleyen ve onlara karşı çıkan argümanları ve birbirleriyle hangi noktalarda uzlaşmadıklarına dair bir analizi de içerecek şekilde bilgi veriniz.
4. Kant'ın felsefesinde transandant ile transendantal kavramları bilgi oluşturmada nasıl bir işleve sahiptirler?
5. Bergson'un Kantçı zaman anlayışına getirdiği eleştiriyi kısaca açıklayınız?

Felsefe Tarihi Ana Bilim Dalı Soruları

1. Kant'ın transandantal idealizmi Hume'un empirist kuşkuculuğundan nasıl etkilenmiştir?
2. Hobbes, Locke ve Rousseau'yu egemenlik kuramları açısından karşılaştırınız.
3. Yeni Plâtonculuğun, Antik Çağ ile Orta çağ arasındaki yerini, konu ve problemlerinin neler olduğu sorusu çerçevesinde belirleyiniz.
4. Husserl'in "özne" sorunu bağlamında Descartes'ın "cogito" suna yönelttiği eleştirileri açıklayınız.
5. Orta Çağ'daki tümeller tartışmasını; İlk Çağ felsefesindeki kökenlerine inerek açıklayınız.

Bilim Tarihi ve Felsefesi Ana Bilim Dalı Soruları

1. Popper'in "tarihsici" (historicist) felsefeler hakkındaki görüşlerini bilim çerçevesinde açıklayınız.
2. *Theoria*, *Praxis*, *Poiesis* kavramlarını Aristoteles'in bilime ilişkin görüşleri çerçevesinde açıklayınız.
3. Kuhn'un bilim anlayışında paradigma kavramını açıklayınız.
4. Wittgenstein'in olgular bağlamı çerçevesinde felsefenin imkansızlığına işaret etmesinin gerekçelerini açıklayınız.
5. Poincaré'nin konvansiyonalizm düşüncesi temelinde, bilim görüşünü açıklayınız.

Türk İslam Düşüncesi Anabilim Dalı Soruları

1. Gazali'nin filozoflara ve filozofların felsefi yöntemlerine getirdiği eleştirileri açıklayınız.
2. Aristoteles'in "her şey olan akıl" ve "her şeyi yapan akıl" görüşlerinin tartışılmasıyla oluşan geleneğe İslam Felsefesi içerisinde Farabi'nin katkısı nasıl olmuştur? Açıklayınız.
3. Mukaddime isimli eserinden hareketle İbn Haldun'un tarihselci devlet kuramını açıklayınız.
4. İbn Sina'ya göre "felsefenin gayesi"ni filozofun ilimler tasnifi anlayışından yola çıkarak açıklayınız.
5. İslam Felsefesinin kaynakları konusunu, ona ilham veren unsurlarıyla (Yunan, Süryani, Hint, Fârisi) birlikte ele alarak açıklayınız.